

Sygn. akt III C 588/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie Wydział III Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Katarzyna Kubiak

Protokolant: stażysta Justyna Zarzecka

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2020 roku w Szczecinie

na rozprawie

z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko E. P.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz pozwanej E. P. kwotę 1.817 zł (tysiąca ośmiuset siedemnastu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, liczonymi w stosunku rocznym od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt III C 588/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 grudnia 2020 r.

W dniu 17 grudnia 2019 roku powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie, w którym zażądała zasądzenia od pozwanej E. P. kwoty 6.315,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu i kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. podniosła, że strony były związane umową o przyłączenie, o której mowa w art. 7 ust. 1 i nast. ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Powódka zobowiązała się do przyłączenia pozwanej do sieci energoelektrycznej w zamian za uiszczenie opłaty taryfowej. Pozwana zobowiązała się ponadto względem powódki do zawarcia umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych w terminie określonym w umowie. Wobec niedotrzymania przez pozwaną terminu zawarcia umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych, powódka obciążyła pozwaną karą umowną w wysokości 0,1 % opłaty przyłączeniowej za każdy dzień opóźnienia. Powódka wystawiła pozwanej notę obciążeniową na kwotę 5.5576,82 zł. Powódka dodatkowo obciążyła pozwaną kwotą 739,04 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie ww. kwoty, za okres od dnia wymagalności należności do chwili wniesienia pozwu w przedmiotowej sprawie.

W dniu 20 stycznia 2020 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z treścią żądania pozwu (ówczesna sygn. akt VI Nc – e (...)).

Pozwana E. P. zaskarżyła ww. nakaz zapłaty sprzeciwem, wobec czego postanowieniem z dnia 17 lutego 2020 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Szczecin – Centrum w Szczecinie, zgodnie z przepisem art. 505³⁶ k.p.c. (ówczesna sygnatura akt VI Nc-e 2426472/19).

W treści sprzeciwu E. P. podniosła zarzut błędnego oznaczenia pozwanego oraz braku odpowiedzialności syndyka za zobowiązania upadłego.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, że pełniła funkcję nadzory sądowego w okresie od 22 września 2014 roku do 7 maja 2015 roku oraz funkcję syndyka masy upadłości D. B. oraz synka masy upadłości L. B. w okresie od 8 maja 2015 roku do 22 maja 2018 roku. W dniu 22 maja 2018 roku złożyła rezygnację z funkcji syndyka. Pozwana wydała wszystkie dokumenty nowo powołanemu syndykowi B. R. i nie posiada żadnych dokumentów księgowych dotyczących L. i D. B..

W piśmie procesowym z dnia 2 czerwca 2020 roku stanowiącym uzupełnienie braków formalnych pozwu powódka podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana podniosła zarzut braku legitymacji biernej.

W piśmie z dnia 5 sierpnia 2020 roku powódka, w odpowiedzi na zarzut syndyka o braku legitymacji biernej, wniosła o sprostowanie oznaczenia strony pozwanej poprzez konkretyzację jej nazwy i wpisanie w miejsce: (...) Biuro (...) właściwego jej oznaczenia, tj. „B. R. Syndyk masy upadłości L. B. i D. B.”.

Postanowieniem z dnia 21 września 2020 roku Sąd oddalił ww. wniosek o sprostowanie oznaczenia strony pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 grudnia 2013 roku D. B. i L. B. zawarli z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. umowę o przyłączenie do sieci o numerze (...).

Operator zobowiązał się do przyłączenia Klienta do sieci energoelektrycznej w zamian za uiszczenie przez Klienta opłaty taryfowej w wysokości 68.007,84 zł wraz z podatkiem VAT (§ 4 i 5 umowy). Klient zobowiązał się ponadto względem Operatora do zawarcia umowy o świadczenie usług dystrybucji w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia doręczenia informacji o zrealizowaniu przez Operatora prac przyłączenia instalacji (§ 6 umowy). Zgodnie z umową Operator zobowiązał się zrealizować przyłącze oraz niezbędne zmiany w sieci w terminie 6 miesięcy od dnia uzyskania wymaganych ostatecznych decyzji administracyjnych i spełnienia innych wymogów wymaganych prawem (§ 4 ust. 2 umowy). W § 9 umowa przewidywała obowiązek zapłaty kar umownych obciążających strony umowy w wysokości 136,02 zł za każdy dzień zwłoki w dotrzymaniu terminu realizacji zobowiązań wynikających z umowy.

Dowód:

- umowa o przyłączenie do sieci k. 30-32

W dniu 22 września 2014 roku postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum została ogłoszona upadłość dłużnika L. B. z możliwością zawarcia układu, gdzie nadzorcą sądowym wyznaczono E. P.. Następnie postanowieniem z dnia 8 maja 2015 roku Sąd zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego na postępowanie upadłościowe obejmujące likwidację majątku dłużnika. Syndykiem masy upadłości Spółki została ustanowiona E. P..

Dowód:

- postanowienie z dnia 8.05.2015 r. k. 7v, 42

W dniu 22 września 2014 roku postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum wydanym w sprawie o sygn. akt XII GU 95/14 została ogłoszona upadłość dłużnika D. B. z możliwością zawarcia układu, gdzie nadzorcą sądowym wyznaczono E. P.. Następnie postanowieniem z dnia 8 maja 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XII GUp 23/14 Sąd zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego na postępowanie upadłościowe obejmujące likwidację majątku dłużnika. Syndykiem masy upadłości Spółki została ustanowiona E. P..

Dowód:

- postanowienie z dnia 22.09.2014 r. k. 7, 41v

- postanowienie z dnia 8.05.2015 r. k. 6v, 41

Postanowieniami z dnia 22 maja 2018 roku wydanymi w sprawach XII GUp 22/14 i XII GUp 23/14 Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie odwołał syndyka masy upadłości D. B. w upadłości likwidacyjnej oraz syndyka masy upadłości L. B. w (...) i ustanowił zarządcę tymczasowego w osobie B. R..

Dowód:

- wydruki z sądowego systemu komputerowego k. 75-76

Postanowieniami z dnia 20 czerwca 2018 roku wydanymi w sprawach XII GUp 22/14 i XII GUp 23/14 Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie powołał syndyka masy upadłości D. B. i syndyka masy upadłości L. B. w osobie B. R. nr licencji (...).

Dowód:

- wydruki z sądowego systemu komputerowego k. 77-78

W dniu 10 stycznia 2018 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. wystawiła syndykowi masy upadłości D. i L. E. P. notę obciążeniową nr (...) na kwotę 5.576,82 zł z terminem płatności do dnia 24 stycznia 2018 roku, tytułem kary umownej za niedotrzymanie terminu zawarcia umowy o świadczenie usług dystrybucji lub przedstawienia zawartej umowy kompleksowej.

Dowód:

- nota obciążeniowa nr (...) k. 33

Pismem z dnia 20 lutego 2018 roku powódka skierowała do syndyka masy upadłości D. i L. E. P. wezwanie do zapłaty kwoty 5.576,82 zł wynikającej z ww. noty obciążeniowej w terminie do dnia 2 marca 2018 roku, pod rygorem skierowania sprawy do postępowania sądowego.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 6 lutego 2018 roku, k. 27

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przeciwko E. P. okazało się nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności w niniejszej sprawie należało ocenić, czy zasadny był podniesiony przez pozwaną zarzut braku legitymacji biernej pozwanej, oraz ustalić, kto winien być pozwanym, albowiem posiadanie przez strony legitymacji

czynnej i biernej w procesie jest przesłanką zasadniczą, od której istnienia uzależniona jest możliwość uwzględnienia powództwa, a jej brak, zarówno w postaci czynnej jak i biernej, prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo.

Zgodnie z art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 – Prawo upadłościowe (Dz. U. 2020.1228), po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu.

Wstępnie Sąd ocenił, że niniejsza sprawa dotyczy masy upadłości. Dochodzona przez powódkę wierzytelność powstała bowiem po ogłoszeniu upadłości. Ponadto przyjmuje się, że postępowanie dotyczy masy upadłości, jeżeli jego wynik mógłby mieć wpływ na stan masy upadłości i możliwość zaspokojenia się z niej (por. wyrok SN z 16 stycznia 2009 r. III CSK 244/08 publ. LEX nr 523687). W niniejszej sprawie wynik rozstrzygnięcia głównego żądania, jak również w zakresie kosztów procesu i kosztów sądowych (w razie wygranej powódki) miałyby wpływ na stan masy upadłości.

W niniejszej sprawie pozwana została osoba fizyczna E. P.. Z uzasadnienia pozwu nie wynika, aby dochodzone pozwem roszczenie obciążało upadłego, a pozwanym miał być syndyk masy upadłości tego podmiotu. Również referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie, który wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, przyjmował, zgodnie z oznaczeniem wskazanym w pozwie, że pozwana w sprawie została osoba fizyczna E. P.. Zatem nie budziło wątpliwości to, że pozwaną w sprawie była osoba fizyczna, a nie syndyk masy upadłości.

Z kolei z dokumentów złożonych w wykonaniu zobowiązania do uzupełnienia braków formalnych pozwu wynika, że umowa, z której wywodzone jest roszczenie została zawarta przez upadłych L. B. i D. B., a nota obciążeniowa została wystawiona na rzecz syndyka E. P.. Przy czym także w tym piśmie, powódka jako oznaczenie strony pozwanej wskazała osobę fizyczną E. P..

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę z urzędu wie, że postanowieniami z dnia 20 czerwca 2018 roku wydanymi w sprawach XII GUp 22/14 i XII GUp 23/14 Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie powołał syndyka masy upadłości D. B. i syndyka masy upadłości L. B. w osobie B. R. nr licencji (...).

Powódka dopiero na zarzut braku legitymacji biernej, podniesiony przez stronę pozwaną, podjęła działania zmierzające do zmiany podmiotowej po stronie pozwanej.

W piśmie z dnia 5 sierpnia 2020 roku powódka wskazała, że zamierzała oznaczyć pozwanego jako syndyka masy upadłości L. B. i D. B. i podała, że aktualnie funkcję tą pełni B. R.. Wobec powyższego wniosła o sprostowanie oznaczenia strony pozwanej poprzez konkretyzację jej nazwy i wpisanie w miejsce: (...) Biuro (...) właściwego jej oznaczenia, tj. „B. R. Syndyk masy upadłości L. B. i D. B.”.

Jakkolwiek nie budzi wątpliwości, że na powodzie ciąży obowiązek oznaczenia strony pozwanej, to jednak nieprecyzyjne czy też błędne oznaczenie strony, nie stoi na przeszkodzie jego uściśleniu w toku procesu, czy też sprostowaniu tego oznaczenia. Dopóty, dopóki owo uściślenie nie prowadzi do naruszenia tożsamości stron, zaś z przebiegu procesu widoczne jest, kogo powód miał właściwie zamiar pozwać, sprostowanie oznaczenia nie tylko jest dopuszczalne, ale nawet konieczne.

Zdaniem Sądu, proponowana przez powoda zmiana osoby pozwanej prowadziłyby nie do konkretyzacji pierwotnego oznaczenia strony, lecz do wyeliminowania z procesu osoby niewłaściwej i wprowadzenia do procesu innego podmiotu, a taka zmiana winna nastąpić w trybie art. 194 – 198 k.p.c.

W trybie art. 350 § 1 k.p.c. nie może dochodzić do podmiotowego przekształcenia procesu, z obejściem właściwych w tej mierze przepisów art. 194-198 k.p.c. W wyroku z 13 czerwca 1980 r. IV CR 182/80 Sąd Najwyższy wskazał, że podmiotowe przekształcenie powództwa staje się aktualne dopiero wówczas, gdy wady w wyznaczeniu przez powoda podmiotowych granic procesu nie można naprawić w drodze sprostowania oznaczenia stron. Gdy nie orientując się, kto według przyjętej konstrukcji prawnej powinien być stroną, powód wciągnął do procesu niewłaściwego pozwanego (np. jednostkę organizacyjną osoby prawnej zamiast tę osobę – naprawienie wady następuje w drodze sprostowania

oznaczenia stron. Polega ono na uzupełnieniu lub konkretyzacji (lecz nie na zmianie) pierwotnego oznaczenia strony i – w konsekwencji tego – wyeliminowaniu przez sąd z procesu osoby niewłaściwej oraz wezwaniu do udziału w sprawie innej, właściwej, odpowiednio do woli powoda.

Sąd Rejonowy stanowisko wyrażone w ww. orzeczeniu podziela i przyjmuje, że w niniejszej sprawie niedopuszczalne było sprostowanie oznaczenia strony pozwanej, albowiem prowadziłyby nie do konkretyzacji pierwotnego oznaczenia strony lecz do wyeliminowania z procesu osoby niewłaściwej i wezwaniu do udziału w sprawie zupełnie innej osoby, wbrew uregulowaniom zawartym w art. 194-198 k.p.c. (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 11 maja 2016 roku, I ACa 4/15). Należy bowiem odróżnić niewłaściwe oznaczenie strony od niewłaściwego doboru podmiotów procesu. Tam, gdzie powód prawidłowo oznaczył podmiot, który według jego intencji miał być stroną przeciwną, ale – z punktu widzenia prawa materialnego – dokonał doboru tego podmiotu w sposób niewłaściwy, do usunięcia wady aktu jego woli może dojść tylko przez odwołanie wadliwej czynności procesowej (art. 203 k.p.c.) albo w drodze podmiotowego przekształcenia procesu (art. 194-198 k.p.c.).

Stosownie zaś do treści art. 505⁴ § 1 k.p.c. w postępowaniu uproszczonym zmiana powództwa jest niedopuszczalna. Przepisów art. 75-85 oraz art. 194-196 i art. 198 nie stosuje się. Postępowanie uproszczone zostało tak skonstruowane, aby jak najszybciej możliwe było rozpoznanie sprawy i jej rozstrzygnięcie. Takie ujęcie celów postępowania wiąże się z wprowadzeniem wielu ograniczeń m.in. w zakresie dopuszczalności przekształceń zarówno przedmiotowych, jak i podmiotowych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności stwierdzić należy, że legitymowanym biernie do występowania w sprawie w charakterze pozwanego był wyłącznie syndyk masy upadłości B. R.. Jako że syndyk – zgodnie z art. 173 prawa upadłościowego – zarządza majątkiem upadłego, to właśnie on powinien być pozwanym i reprezentować interesy związane z masą upadłości. Syndyk, zgodnie z art. 144 ust. 2 wymienionej ustawy, występuje w takim postępowaniu w imieniu własnym, lecz wciąż na rzecz upadłego. Jest to szczególnie pośrednie zastępstwo upadłego, a upadły jest nadal stroną, choć nie w znaczeniu procesowym, a materialnym.

Wobec powyższego roszczenie przeciwko E. P. podlegało oddaleniu bez badania zasadności roszczenia, z uwagi na brak legitymacji biernej do występowania w sprawie w charakterze strony pozwanej.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II. wyroku, kierując się ogólną odpowiedzialnością stron postępowania za jego wynik, w oparciu o dyspozycję art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c. Zgodnie z ww. przepisem strona przegrywająca sprawę ma obowiązek co do zasady zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu); od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone, do dnia zapłaty. Skoro zatem strona powodowa przegrała proces w całości, powinna zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 1.800 złotych, ustalone na podstawie § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018 poz. 265) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.